

0+

"Поро пиалан улыт яндар шўман-влак:
нуно Юмым ужыт" (Мф. 5:8).

ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК

2013-ий март
годсек-лектеш.

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 4-ше (96) №, 2021-ий апрель

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит-Иоаннын благословитлымыже почеш

25 АПРЕЛЬ - ГОСПОДЬ ИИСУС ХРИТОСЫН
ИЕРУСАЛИМ ОЛАШ ЧАПЛАНДАРАЛТ
ПУРЫМЫЖО

«ОНЧЫЗА, УЛО ТЎНЯ ТУДЫН ПОЧЕШ КАЯ»

Лазарьым ылыжтен кынелтыме, Господьын Иерусалимыш пуремыжо да Кугече деч ончысо Христосын орланыме кечыже-влак ваш кылдалтше улыт. Лазарьым ылыжтыме кыже, Христос нерген тушманжешамыч лўдын ойленйт: «Ончыза, уло тўня Тудын почеш кая», да Тудым пушташ шонымаш тунам эшеат чот пенгыдемын.

Иерусалимыш пурышо Господьым калык йывыртен вашлийын! Куанымышт дене нуно мом ышташат пален огытыл: иктышт пушентге укшлам пўчкеден, йол йымакыже оптенйт, весышт вургемыштым корныш шарен пыштеныт. Лазарьым ылыжтен кынелтымыжлан кўра нуно Господьлан чыла ышташ ямде лийыныт. Нуно ўшаненыт: ынде айдеме шонымыж семын кужун илен кертеш, колышо-влакымат пўртылташ лиеш! Тугеже курымла дене орланымылан, чыла ойгылан, вес калыкын кид йымалныже пызырналт илымылан мучаш толын. Ты калыкын да уло айдеме тукымын историйыштыже у йыжын почылтын. Тидыже чыла тыгак, но Христос тунам Шке колымашкыже лишемын да

тидым сайын пален.

Мландымбалне илыш мынар жап шуйна – тиде пайремым эре палемдаш тўгалыт. Айдеме тукым дене ончыкыжым мо ышталташ тўгалеш – ты пайрем эшеат келгынрак почын пуа. Шоналтыза: ылыж кынелмыж деч вара Лазарь йўршеш колыдымо лиеш гын, тўня кузе вашталтеш ыле? Вет ег-влак шке семынышт Христос деч тидым вученыт. Иктаж кунам чын науко але иктаж «окультный мастарлык» пўртўсыштў мо лиймым мучаш марте умылтарен кертеш мо? Ала тунам кажне ег шке шонымыж семын илен, кушко шона, тушко чонешта? Ала шонгылык ден колымашым сенат да ег-влак эре самырык, мотор да колыдымо лийыт? Ожно тыге манме: «Мый каласышым: те Юмо улыда да чыланат Кўшылсын эргыже улыда. Туге гынат те ег-шамыч гае коледа да князь-шамыч гаяк камвозыда» (Пс. 81, 6-7). Ала тугай у тукым шочеш, кудо шке ача-кочажын Юмым кычалмыжым тўрлў чер, ойго да колымашым сенаш тўчымо дене гына умылтара?

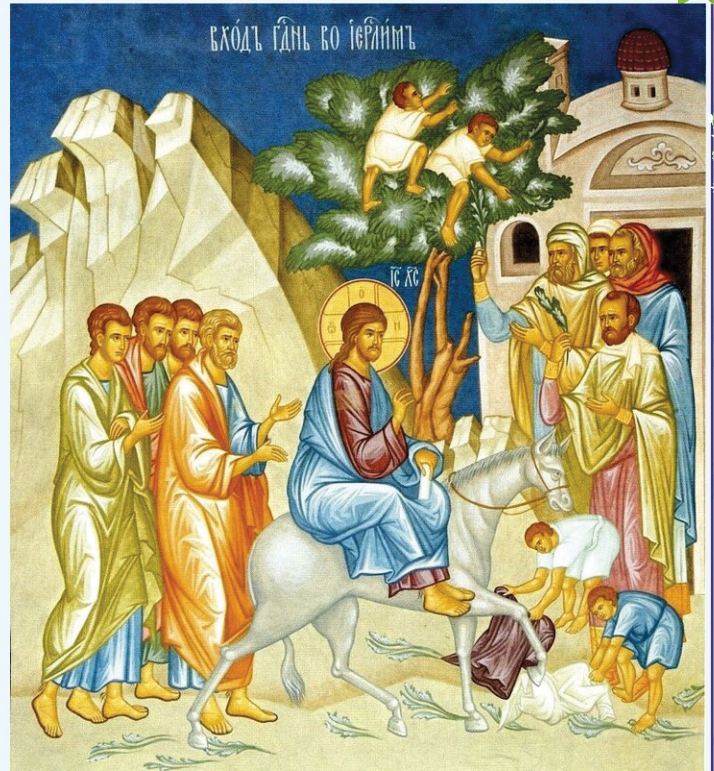
Умба кыже - 2-шо лаштыкыште.

Ме гын тидым вес семын умылена: айдемын чыла ойгыжо, неле черже да колымашыже тудын Юмо деч торлымышлан көра лийын. Лазарымаат Христос курымеш илаш огыл, а Шкеж пелен колаш ылыжтен. Айдеме тукум кунар чот Юмо деч торла, колымаш мландымбалне тунар чот озаланаш тўналеш, тўняште эше шуқырак орлык лиеш. Сандалыкым йыр вўдылшө ойгылан көра ег-шамычым кугу шўлык авалта. «Кечыште, тылзыште да шўдырлаште палдарыше пале-влак лийыт. Тенгыз лўшка, пудырана, да мландымбалысе калык-влакым кугу тургыжланымаш, йўсылык авалта. Тўняшке шучкылык лишеммым ужын, ег-влак лўдын вучымышт дене колышаш гай лийыт, вет кавасе вий-влак вер гыч тарванат» (Лк. 21, 25–26).

Шкеже кушто да могай улмынам ужаш манын, Черке тидым мыланна уэш ушештара. Христос Кугыжан Иерусалимыш пурымыжым молан ме шертне укш, пеледыш да сорта дене йывыртен вашлийына? Мемнан шўмыштына Юмылан вер уло мо? Христос деке мемнам мо лишемда? Юмо деч посна мемнан ниогоай илышна уке манын ўшанена мо? Але мыланна жаплан пуымо аралтыш веле кўлеш? Юмо мыланна курымашлык илышым пуэн кертеш, а ме ала мландымбалысе илышнам шуяш веле Тудым кычалына? Мыланна Юмо Шкежак кўлеш гын, ме Тудын деч чылажымат: ойгымат, пиалымат, колымашымат – налаш ямде лийшаш улына.

Айдеме тукум шкеак курымашлык илышыш шуын кертеш ыле гын, тудлан Юмыжо кўлеш ыле мо? Тиде ик эн тўн йодыш. Юмо дене ушнаш манын, Тудын сўрымө, но ужаш лийдыме да палыдыме Пылпомыш Кугыжаныш верч тыршыше иктаж ег тунам лиеш ыле мо? Але кок тўжем ий ончыч Иерусалимыште лийме семынак

Юым курымешлан пытараш тўчат ыле? Мемнан кокла гыч кө каласен кертеш: «Чыла ойгым Христос дене пырля чыташ ямде улам. Тўнян куаныштыже Христос уке гын, мыланем ты куан огеш кўл. Христос деч посна улшо курымашлык илышат мыланем ок кўл. Тек тыгай илышым тўнямбалысе вес религий-шамыч кычалыт. Христослан ўшанле лияш манын, мый лучо Тудын дене пырля колем».

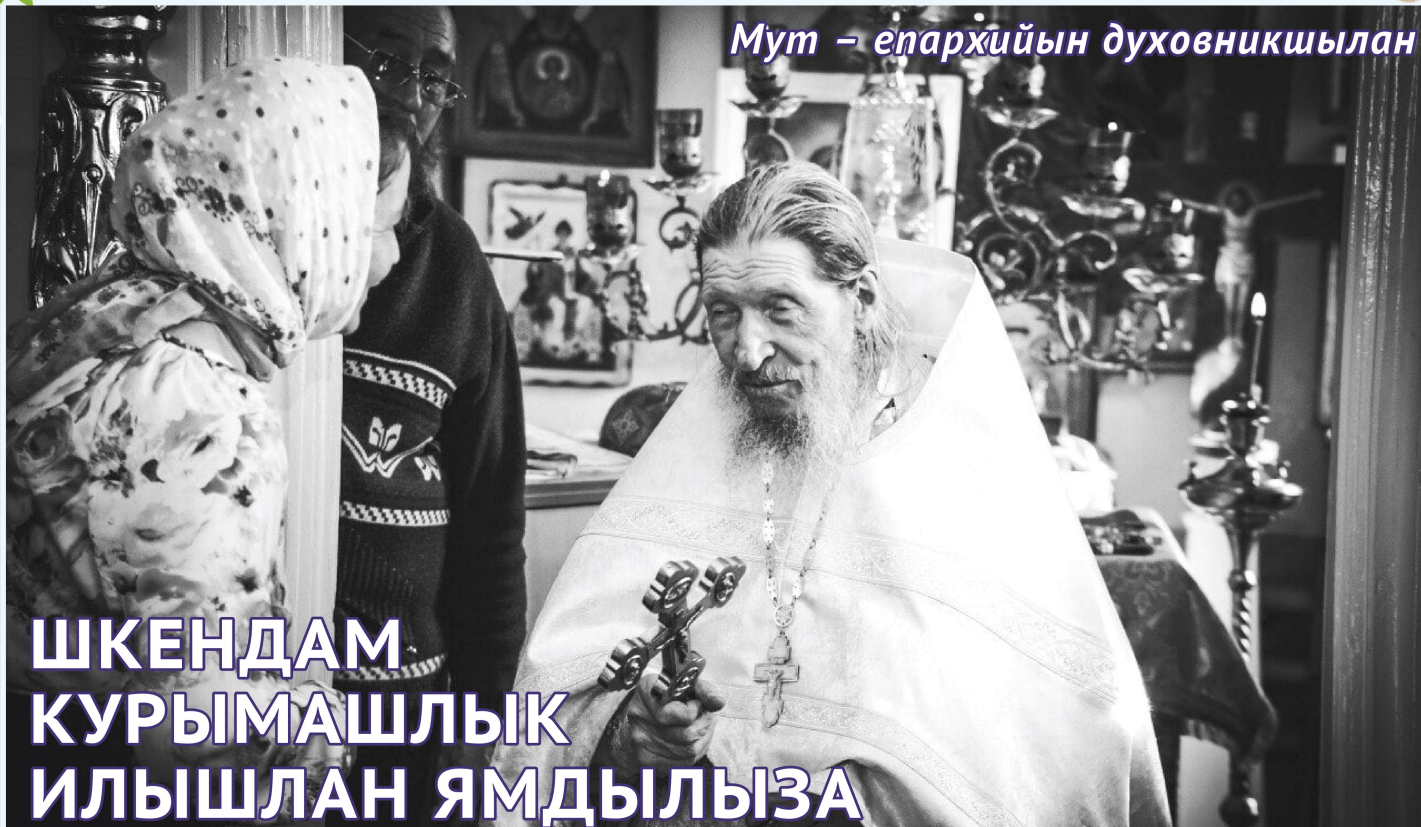
Ныл кече ончыч колышо Лазарыым ылыжтен кынелтымаш – тиде эше Ыресыште орланыме деч ончычсо сенгымаш. Тиде Христос почеш орланымашке да колымашке каяш ўжмаш. Господьын Иерусалимыш чапландаралт пурымыж дене пырля ме тиде тайныш пурена. «Мый дечем илышым нигө ок нал, Мый тудым Шке пуэм. Тудым пуаш властем уло, тудым мўнгеш налашат властем уло. Ачам Мылам тыге ышташ кўштен» (Ин. 10, 18).

Меат ваштарешыже каласышаш улына: «Юмын йўратымыж деч кө мемнам ойырен кертеш? Йўсө але нелылык, поктылмаш але шужымаш, вургем ситыдымаш але шучкылык, але керде?» (Рим. 8, 35).

Колымашат мыланна – порылык! Колымаш ок лий гын, ме Христосын колымашкыже ушнен огына керт ыле. Христос дене пырля колена гын, Тудын дене пырля илаш тўгалына. Ме палена: Христос ынде ок коло, колымаш Тудым сенген ок керт, вет ынде тудын чыла властыше пытен. Тиде чынын шукталтмыжым таче пайремлена да ты йомартле пайрем кечын Христосын Ыресшым веле огыл, а шке ыреснамат ужына. Тыгак ме суксо ден йоча-влакын да уло айдеме тукумын мурымыжым колына: «Христос колымаш гыч ылыж кынелын, колымыж дене колымашым сенген да шўгарыште улшо-влаклан илымашым пуэн». Аминь.

Протоиерей Александр Шаргунов.

Мут – епархийын духовникшылан

ШКЕНДАМ КУРЫМАШЛЫК ИЛЫШЛАН ЯМДЫЛЫЗА

Иза-шольо, ака-шўжар-влак, ме Пылпомыш Кугыжанышыш кайыме корнышто улына. Ты корно түрлө шўкшудо да иман кушкыл дене темын, тудым эрташ куштылгак огыл.

А айдеме тукымын тушманже шкенжын корныш ондален кондынеже, йомын коштшо шуқырак еным шкеж деке погынеже. Тидым пеш чот тыршен ышта – тебе кузе тудо мемнан пытымынам вуча. Ме кызыт лачтыгай корным эртена, ты корнын мучашыже – колымаш, жаплан пуалтше илышнан мучашыже, курымашлык илышыш куснымаш. Иза-шольо, ака-шўжар-влак, ты курымашлык илышлан ме шкенам кертмына семын сайракын лач кызыт ямдылышаш улына. Шкенам тыште кузе ямдылен шуктена, тугаяк тушко куснена. Но курымашлык илышыш пурыеке, тушто вашталтын огына керт, огеш лий. Ончалза тебе, Святой Черке шочшыжовлакым Пылпомыш Кугыжанышлан кузе ямдыла.

Кызыт Кугу Пүтө кая. Кугу Пүтын икымше арняштыже Православийын Сенгымашыжым палемдена. Ме молитвам лудына, пүтым кучена, Пырчесым подылына. Кугу Пүтын кажне арняжым тыге эртена. Кажне христианин пүтө жапыште сулыкшым касарышаш, Пырчесым подылшаш, садланак вет эрыкталташна шым арня, идалыкын ик луымшо ужашыже, пуалтеш. Пүтым кучымаш, öкынымаш, сулыкым касарымаш, Пырчесым подылмаш – тиде чоным эрыктымаш лиеш.

Кö сулыкшым касарен, Пырчесым подылаш кўлынак ямдылалтеш, тудым Господь проститла, чонжым яндарешта.

Но тидымат мондыман огыл: могай кўлеш-оккўл койышым погенна, нунын деч мыланна утлаш, корангаш кўлеш. Ме шкенам поро илышлан туныктышаш улына. Пылпомыш Кугыжанышыште поро илыш гына кўлеш. Тидым кажныланна пален илыман.

Иза-шольо, ака-шўжар-влак, ончалза тебе, кузе ме шекланен шуктыдымыланна көра көргыштына түрлө пумо шупшмашым вянгдена. Кеч-могай чоншупшмашлан айдеме шкенжым шке туныкта. Кö уло чонжо дене черкым йöрата, тудо шкенжым поро илышлан туныктен кертеш.

Кажне христианин пайремлан черкыште лийшаш. Юмын Законыштыжо ойлалтеш: «Пайрем кечым шарне, куд кече тырше, чыла пашатым шукто, а шымше кечым Господьлан пöлекле». Шарныза: кажне пайрем кечын ме черкыште лийшаш да Юмым чапландарышаш улына. Лач тидым мыланна шуктыман. Тидым мемнан деч Господьна йодеш.

Кызыт Кугу Пүтö кая. Кажне христианин, пүтым кучен, шым арня гыч иктыжым ойырен нал да шкендым Пырчесым подылаш кўлынак ямдыле. Поснак чонетым чот ямдыле. Тушто сырымаш, весылан үчим шукташ шонымаш уке чай? Иктаж-көн кумылжым волтен отыл чай? Ала иктаж вес ег тыланет сырен? Туддене сöрасыманак, тунам чоныштет тыныс лиеш. Чыла сулыкетым шарналте. Шкендым сайын ямдыле. Кугу Пүтö годым кеч ик гана (але кок, кум гана) Пырчесым подылманак. Кертат гын, шуко гана лиеш. Тиде мемнам пенгыдемда гына.

Иза-шольо, ака-шўжар-влак, пален лийза: сулыкым касарыде, Пырчесым подылде, шкенам Пылпомыш Кугыжанышлан ямдылаш пеш неле лиеш.

Господь мыланна Шкенжын Святой Черкыжым негызлен. Тушто түрлө таинствым эртена, Юмын благодатьым налына. Шкенам Пылпомыш Кугыжанышлан ямдылаш манын, черкыште мыланна чылажат пуалтеш. Ида йогылане да шкендам курымашлык илышлан ямдылыза.

Архимандрит Иоанн Барсуков.

ПРАВОСЛАВИЙЫН СЕНГЫМАШЫЖЕ

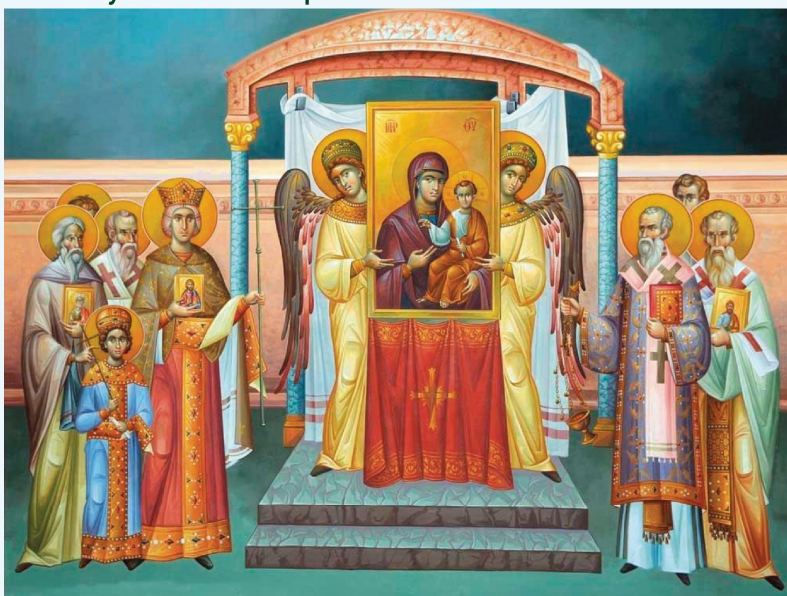
Кугу Пўтын икымше рушарнян Православный Черке тўнямбалне улшо тўрлө ўшанымаш шотышто чын ден шоям енг-шамычлан раш почын ончыкта да Православийын Сенгымашыжым пайремла.

Эн ончыч тиде пайремым 9-ше курымышто Грецийыште палемдаш тўнгалыныт, вет тунам юмогам шотлыдымо-влакым чактарен сененыт. Юмогам пагалымашым икымше христианшамыч негызленыт. Ты поро койыш 8-ше курым марте сайын аралалтын, вара Грецийыште ваштарешла йогын шарлен. Тидлан көра Юмын Черкыже 100 ий наре поктылмашым чытен, иконо ончылно кумалаш шонышо енг-влакын шинчавўдышт да вўрышт эгер семын йоген. Юмогам пагалымашым арален налше VII Тўнямбал Погын (787 ий) деч вара поктылмаш лушкен гынат, шыгыремдымаш 9-ше курымын пельштыже веле чарнен. Христосым пагалыше царице Феодора тунам каласен: «Кө Господь Иисус Христосын, Тудын Яндар Аважын да чыла святой-шамычын тўсыштым ок пагале, тек каргыме лиеш!» Пайрем службо радамым Константинопольын Патриархше Мефодий пенгыдемден да 843 ийыште Софийский соборышто служитлен.

Тиде йўла ынде тўжем ий утла шукталтеш. Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн тений 21 мартыште Юмын литургийым Благовещенский кафедральный соборышто служитлыш. Тудын дене пырля Йошкар-Оласе епархиальный управленийын секретарьже иеромонах Серафим (Пасанаев), соборын ключарьже протоиерей Сергей Поглазов, ты соборын чыла клирикше да Семеновко селасе Юмын Аван Шочмыж лўмеш храмын протодиаконжо Михаил Козловский служитлышт. Черке мурым регент Татьяна Чернован вуйлатыме «Благовест» йоча хор мурыш.

Святитель Василий Великийын пайрем литургийже деч вара Православийын

Сенгымашыже чин эртыш. Собор покшелне улшо аналойыш Иисус Христосын да Юмын Эн Святой Аважын иконыштым луктыч. Псаломым, ектенийым, Апостол ден Евангелийым лудмо деч посна анафема чиным шуктышт. Южыжо тидым каргымаш дене луга. Тиде каргымаш огыл, а Черке ваштареш кугу сулыкым ыштыше-шамычым Черке да утаралтмаш корно деч корангдымаш. Юмогам пагалымаш ваштареш улшо да тўрлө сектыш коштшо-шамыч ты кашакыш пурат. Но нунат сулыкышт верч уло чон дене өкынат гын, сулыкышт касарыме лиеш.

Тиддеч вара владыка Иоанн шке ушан мутшым каласыш:

– Чыладамат тачысе пайрем кече дене – Православийын Сенгымашыж дене – саламлем. Утарыше Христос мыланна Святой Черкым негызлен. Тудым ме православный, апостольский да отеческий манына. Господьын апостолжшамыч Юмын мутым умылен колыштыныт да мыланна палаш арален коденыт. Тыгак Святой Черкыште ўшанлын служитлыше, Тўнямбал да Верысе Погынлаште лийше ача-

шамыч Христослан ұшанымашым тичмашын да чын арален коденыт. Святитель Игнатий Брянчанинов оила: «Православный ұшанымаш гай чын да утарыше нимогай вес вера мландымбалне уке да огеш лий. Тудым мыланна кугезына-влак арален коденыт да шинчасорта семын аралаш сугыньленыт».

Мыланна ұшанымашнан негызшым почын пуымо. Ме чыла кучен Ашныше ик Ача Юмылан, пылпомышым, мландым, чыла ужмынам да уждымынам Пүрышылан инанена. Тыгак Юмо деч шочшо Итак веле Юмын Эргыже Господь Иисус Христослан инанена. Айдеме-шамычым, мемнам, утарышаш верч, Пылпомыш гыч волен, Святой Шүлышын куатше дене Мариялұман Ыдыр деч капан айдеме лийын. Мемнан верч ыресеш пудалалтме орлыкым чытен колен, сулыкнам Шке вүржө дене мушкын да тойымо лийын. Кумшо кечын ылыж кыселмыж дене мыланна курымашлык ылышым да Господь дене пырля куанен ылышашым пуэн. Тудо Черкым негызлен, тыште Святой Причастий таинстве гоч ме Тудын дене ушнена.

Ме вес тўнясе курымашлык ылышлан ұшанена. Мландымбалысе да Пылпомышысо Черке – тиде ик Черке, православный христианинлан колымаш уке. Пылпомышысо Царице да чыла святой-шамыч мемнан верч кумалыт манын ұшанена. Святой Православный Черкыштына Господьын негызлен кодымо Таинстве-шамычлан инанена. Шочмеке, Тынеш пуримо таинстве гыч тўнгалын, ўмырна мучко Черке вуйлатыме дене илен, утаралтмашлан мо кўлешым ме тыште чыла налына.

Тўнямбал Погынышто каласыме: «Вес чыным ида кычал. Вес чыным кычалаш тўнгалыда гын, шоям веле муыда, шоя дене варналтын, Юмо деч корангыда». Господьын кўштымыж почеш ылыза. Тудын кўштымыж деч корангме годым мемнан шўмыш диавол сулыкан шонымашым ўда, тидын нерген ойлашат шучко. Сулыкан тўнян темлымыж семынат ылыман огыл. Шке святой ұшанымашдам аралыза, тунам Господь тендамат, Шке Черкыжымат аралаш тўнгалеш. Черкын святостьшым нимо пытарен ок керт, вет тудын вуйжо – Христос, Святой Шўлыш Тудым арала.

Христос верам чот аралыза! Таче те шкеат ужыда, шояк туныктымашлан ұшаныше да осал корныш лупшалтше-шамыч чын Черке деч корангдыме улыт. Тыгай-шамыч дене нимогай духовный кыл лийшаш огыл.

Православный верам арален, орланымаш венецым налше, шке ылышышт да пашашт дене чын ұшанымашым пенгыдемдыше-шамычлан таче Святой Черке курымашлык шарнымашым мурыш. Ты поро шарнымаш ны Пылпомышто, ны мландымбалне ок пыте. Христос Черкылан ұшанле улшо-шамычлан кужу курымым тыланен мурышна. Господь тендам ұшанымаште пенгыдемдыже. Святой Русь, православный ұшанымашым чоткыдемде, тыште тыйын курымашлык куатет! Аминь.

Анастасия ЧЕМЕКОВА.

КНИГАН ПАЙДАЖЕ

Святейший патриарх Кириллын благословитлымыж почеш 2009 ий гыч тўнгалын Российыште кажне ийын 14 мартыште Православный книган кечыжым палемдат. Элна мучко тудым тўрлө семын эртарат.

Семёновко селасе 21-ше номеран школышто Семёновко селасе Юмын Шочыктышо Пеш Святой Аван Шочмыжо лўмеш черкын клирикше иерей Димитрий Иванов да черке пеленысе книгагудым вуйлатыше Зоя Николаевна Пономарева дене вашлиймаш лийын. Уна-влак Русьышто книгам кунам савыкташ тўнгалме, тудым кузе сорастарыме, могай кагазым кучылтмо, церковнославянский алфавитын ойыртеме нерген каласкаленыт. Пеленышт черкыште аралалтше эн тошто книга-влакым конденыт. Тиде 1762 ийыште савыктыме «Жития святых» да 1905 ийыште лукмо «Апостол». Нуным йоча-влак чон вургыжын кидышкышт кученыт да лаштыклен онченыт.

Православный книган пайдам коңдымыж нерген ушештарымек, уна-влак Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоаннын благословитлымыж дене школын книгагудыжлан йоча-влаклан пөлеклалтше книга-шамычым пуэныт.

Светлана КОНСТАНТИНОВА.

ЭРТЫШЕ ИЛЫШ ЮМЫН КУАТШЫМ РАШЕМДА

Виче (Киров) губерний Уржум уезд (кызыт – Марий Турек район) Косолоп селаште святитель Николай Чудотворец лүмеш приход 1836 ийыште чумырген. Кок ий гыч кок престолан пу черкым чоненыт. Тўн престол – святитель Николай Чудотворец, а весыже преподобный Сергей Радонежский лүмеш лийыныт.

1970-ше ийла мучаште чапле кугу черкым кермыч гыч нолтеныт. У храмыште кум престолым палемденыт: Николай Чудотворец лүмеш пурла приделжым, 1880 ийыште святитленыт, а преподобный Сергей Радонежский лүмеш шола приделышкыже, Юмын Шўлышым 1884 ийыште пуртеныт. Кумшыжым Юмын Аван Успенийже лүмеш палемденыт да 1905 ий 23 октябрьыште святитленыт. Храм көргө пеш моторын сорастарыме лийын. Тидлан ег-влак шийвундыштым чаманен огытыл. Вет черке Виче-Озан кугорнымбалне шоген, сандене тышке түрлө корныен кумалаш пурен. Поян енжат эртен каен огыл, Юмын Ава, святой-влак деч полышым йодын, тауштен кумалын, оксамат коден. Нуно Тошто Сугыным сайын паленыт, вет Юмын Законом тунемын кушкыныт: «Мландын пуымо кеч-могай лектыш гыч, тиде пасу лектыш але пушенге саска лийже, луымшо ужашыже – Господьын. Тиде Господьлан пуымо поснак святой пөлек» (Лев.27:30-32). Тиде сугыным ожно шуктен иленыт.

Кумдан палыме сўретче Виктор Васнецов храм көргым сорастарен манын ойлат. Очыни, изакшоляк Васнецовмыт, Виктор ден Аполлинарий, кенгеж каныш жапыштышт мастарлыкыштым виянгденыт. Нуно воктенысе Лопьялыште иленыт, священникын икшывышт лийыныт, ковашт ден ачашт акварель дене сўретлен моштеныт, сандене эрге-влакымат тиде искусствылан туныктеныт. Виктор Вичысе духовный семинарийыште тунемын, православный символикын келгытшым пален. Аполлинарий духовный училищыште шинчымашым поген, Библийысе сюжет-влакым

сўретлен кертын. Нунын пашашт таче мартеат аралалт кодын.

Фреске-влакым Совет кучем жапыште кунар чиялтен, штукатурилтен петыраш төченыт гынат, пытарен кертын огытыл, святой-влакын ликышт шке почылтыт. Кызыт службым эртарыме ужашыште святитель Николай Чудотворецын, Господьым тынеш пуртышо пророк Иоаннын, Архангел Михаилын образыштым почын пуышо фреске-влак шўм-чоным йоратымаш дене авалтат. Нине сўрет-влакым ончен, черкын ончычсо моторлыкшо шижалтеш. Шоналтет да чонлан кочын-кочын чучын колта, чаманымаш кумыл шинчавўдым луктеш. Тыгай моторлыкым пытарыше-влакын чонышт кушто лийын?! Черкыже вет нимогай осалым ыштен огыл. Калык чоныш порылыкым шавен, шўм-чон пешкыдылыкым пушкыдемден, шинчымашым пуаш тыршен. Кажне черке пелен школ лийын, йоча-влакым туныктеныт. Черке пеленак книгагудо пашам ыштен.

Косолоп черкын приходшыкыжо 5275 ег пурен манын, архивысе данный-влак ойлат. Тушто эше тошто йўлам кучышо (старообрядцы) ден отыш коштыш-шамыч иленит. Нунын чотышт 596 егыш погынен. Нине цифр-влак адакат шонаш таратат: тугеже тачысе мари́й калыкын кугезыже-влак тынеш пурышо да венчалтше лийыныт, Юмын сугыньжо почеш илаш тыршенит, черкыштым пеш чот йоратеныт.

Совет кучемын шўдымыж почеш, 1932 ий октябрь тўналтыште храмын касвел могырым пурымо ужашыжым тувыраш марте шурно дене темен шындыныт. Черкын тўн омсажым, колокольныйш да сторожкыш пурымо верым петыреныт гынат, калык службыш кечывалвел могырым, Юмын Аван Успеныйже лўмеш придел гоч, коштын. 14 октябрьыште, Юмын Аван Леvedмыже лўмеш пайрем годым, храмын кечывалвел приделжымат шурно дене теменит. Юмылан ўшаныше-влакым тидат чарен огыл: черкыш окна гоч коштыныт, Юмылан тунар чот ўшаненыт.

Косолоп черкын приходшо Юмын пёртшым арален кодаш манын, М.И. Калининлан серышым возен. Моско гыч МАО-н облысполком Президиумжылан уэш чыла шотыш кондаш кўштеныт. 1933 ий 5 июльышто верысе кучем черкым 20 июль марте олмыктен шукташ жапым палемден: «Уке гын, черке петырыме лиеш...» Шалатен, толен пытарыме кугу черкым латвич кечыште олмыктен шукташ лиеш мо?! Тыге черке петырнен. Шымле ий жап Юмылан кумалме святой верым клубыш савыреныт. Тидым ыштыше ег-влакын йочашт ден уныкаштын пўрымашышт могай гын?

Лунчырген пытыше черкым 2000 ийыште олмыкташ тўналыныт. Храм пеш кугу, олмыктым па́ша эше кужун шуйнаш тўналеш, а службо преподобный Сергей Радонежский лўмеш приделыште эртаралтеш. Тудым кодшо ийын кенжежым святитленит. Черкыште службо каныш кечылаште да Святой Черкын кугу пайремже годым лиеда.

9 мартыште, Христос ончыч Толшо святой Иоанн пророкын вуйжым икымше да кокымшо гана мумо кечын, пайрем службо эртен.

Тушто Волжск ден Шернурын епископшо Феофан служитлен. Тудлан Косолоп черкын настоятельже протоиерей Александр Милютин, Эрвел черке округын благочинныйже, Кужэнгерыште верланыше святитель Николай Чудотворец лўмеш черкын настоятельже протоиерей Вячеслав Михайлов, Кўйык селасе Святой Троице лўмеш черкын настоятельже протоиерей Лев Федотов, Марисоласе Юмын Аван Леvedмыже лўмеш черкын настоятельже протоиерей Сергей Сильдушкин, Элембай селасе преподобный Андрей Критский лўмеш черкын настоятельже протоиерей Сергей Бажанов, Волжск оласе святитель Николай Чудотворец лўмеш кафедральный соборын клирикше диакон Иоанн Захаров, Йошкар-Оласе преподобный Серафим Саровский лўмеш храмын клирикше диакон Иван Милютин полшеныт.

Торжественный службын эше ик амалже лийын: ты черкын настоятельже протоиерей Александр Милютинын священник саныш шогалмыжлан 25 ий темын.

ЮМЫН ПРЕСТОЛЖО ОНЧЫЛНО – 25 ИЙ

Александр ача Юмылан служитлыме корныжым 1996 ийыште У Торъял районсо Масканур селасе святой апостол да евангелист Иоанн Богослов лүмеш черкыште тўналын. Косолоп селасе черкыш служитлаш 2002 ийыште колтеныт. Тунам черке леведыш пеш тоштемше лийын, шошо гыч тўналын кылме марте черке кўргыш вўд чыпчен. Александр ача Юмын литургийым служитлен, а кўшыч йўр йўрын. Юмылан да калыклан служитлыме корныжо тыгай нелылыкыште тўналын.

Юмын пален налме корныжат Александр ачан куштылго лийын огыл. *«Тамлен ончыза да Юмын могай поро улмыжым ужыда: Тудлан ўшаныше ег поро пиалан!»* (Пс.33:9). Шочмыж годымак Юмо

тудым Шкаланже ойырен налаш палемден, сандене, шокте вошт колтымыла, тўрлў орлык дене шўм-чонжым терген, Шкеж дек конден: *«Эргым, пу шўметым мыланем»* (Притч. 23:26).

Александр ача Сибирь мландын Красноярск кундемшытыже шочын. Ачаже уке лиймеке, еш ача-аважын шочмо кундемшыкыже пўртылын, Советский район Янгранур ялыште илаш тўналыныт. Ешыште шукын лийыныт, аваже чылаштым ончен кертын огыл, сандене полмезе Сашалан ег денат илаш логалын. Кукмарий школышто 8 классым тунем лекмекше, Вятский СПТУ-што тунемын. Армыйыш кайымешкыже, Ышнур селасе «У илыш» озанлыкыште трактористлан пашам ыштен. Салтак радам гыч толмекшат, тыштак тыршен. Ыдырым налын, Советский посёлкыш илаш куснен, кермыч заводуш пашаш пурен. Илыш нелеммылан кўра самырык еш уэш ялыш пўртылын. Йоча-влакым пукшаш-чикташ кўлын, окса ситен огыл. Тунам лач 1990-ше ийласе пеш неле жап лийын. Еш оза Москош пашаш кошташ тўналын. Тора корныш кудалыштмаш, еш деч ўрдыжтў лиймаш пўрўенгын шўм-чонжым

туржыныт.

Москошто кидышкыже Евангелий логалын. Кечывалым пашам ыштен гын, йўдым чарнен кертын огыл – Юмын книгаг лудын. Вара У Сугыным черкыла мучко кычал коштын. Тунам эше тыгай книгаг шагал ужаленыт. Тынеш пурыдымо самырык пўрўенг йўмў шумо годым яндар вўдым кычалме семын Юмын Мутшым кычалын. *«Айдеме кинде дене гына огыл, а Юмын умшаж гыч лекше кажне шомак дене ила»* (Мф. 4:4). Юмын Мут Александрын уло илышыжым вашталтен. У Сугыным налын, мўнгыжў пўртылын, тынеш пурен. Тунам тудо 33 ияш лийын. Тыге Господь Юмо тудым эркин-эркин священник корныш шогалтен.

– Священник тыге гына от лий, – рашемдыш Александр ача. – Тышке Юмо конда. Мландыш Иисус Христос языкан-влакым утараш толын. Сулыкан айдеме языкым ыштымыжым умылен, Юмо деч утарымышым сўрвален йодеш гын, тудым Юмо проститла. Вет Юмо поро, проститлыше. Мыят, тынеш пурымешкем, ятыр йонгылышым ыштенам, но лач тыге Юмо мыйым Шкеж дек конден. Юмылан чот ўшанымекем гына тынеш пуренам да Тудлан служитлаш тўналынам.

Александр ача ден матушка Фотиния куд шочшым ончен куштеныт. Ныл эрге ден кок ўдыр школышто тунемме ийгот гыч лектыныт, коктынжо ешылат поген шуктеныт. Иван ачаж семынак Юмылан служитлыме корным ойырен налын. Владимир олаште верланыше святой Феофан лўмеш духовный семинарийым тунем лектын, кызыт Йошкар-Оласе преподобный Серафим Саровский лўмеш храмыште диаконлан служитла.

«...Юмын кычалше-шамыч порылык деч посна огыт код» (Пс.33:11).

Алевтина ТАНЫГИНА.

ПӖЛЕКЛЫМЕ ИЛЫШ

Пайрем вӱдышӧ, кынеш шогалын, тыгерак каласыш:

– Ынде айста мемнан деч кайыше ача-авана-влакым уштена. Тек волгыдо верыште лийыт. Нуным ўмырна мучко йӧраташ да шарнаш тўнгалына.

Ўстел коклаште шинчыше-влак кожганышт, тыгай ой дене келшышт. Да кажныже вес тўняш кайыше-влаклан райыште лияш тыланыш. А ик пӧрӱен шып гына ешарыш:

– Мыланем авам кокымшо ылышым пӧлеклен.

Пелен шинчыше-влак ӧрыч:

– Кузе «кокымшым»?

– Теве тыге...

1943 ий январь. Уремыште моткоч йўштӧ. Тбилиси олесе Дидубийский черке воктене илалше ўдырамаш капка почылтмым вучен шога. Тораштак огыл уремым ўштӧ кугыза тудын ўмбаке санга йымачше ончалын мугымата:

– У-у-у, перныл коштеш, пашажат уке пуйто. Вет кажне эрдене тыште шогылтеш...

Кандаш шагатлан орол толеш. Черке век шогалын, онжым ыресла, вара, срабочшым луктын, кылме кӧгӧным почаш толаша. Теве капка кочыртатен почылтеш. Вучен шогышо ўдырамаш черке кудывечыш пура, сукалтен шинчеш, кумалеш да пулвуй денак черке йыр кум гана савырна.

Тамара эргыжым шкет ончен куштен. Кузу Отечественный сар тўнгалмек, тудым сарыш налыныт. Тунам авалан тўня кумыкталтмыла чучын. Ўдырамаш кажне йўдым эре ик омым ужын. Пуйто эргыжым пуштыт. Йырваш – вўран лум, пасу мучко сусыргышо, колышо-влак кият. Теве тудын эргыже, онжым кучен, мландыш камвозеш.

Тамара лўдмыжым молитва дене луштараш тыршен. Нунын пӧртышт деч тораште

огыл Дидубийский Юмын Авалан почмо черке лийын. Калык черкым «виян» манын, сандене тышке чўккыдын толын кумалын. Черке нерген илалшырак-влак теве мом каласкаленыт.

Шукерте ожно черке олмышто кўтўм кўтеныт. Юмылан ўшаныше ик кўтўчылан омешыже Суксо кончен. «Дидубийский пасушто Юмын Аван юмогаже уло. Кай Туддек, кумал – чудым ужат», – ойлен тудлан. Кўтўчӧ омыжым молылан каласкален. Чыланат тушко тарваненыт, лач ик сокыр шонгыенгым пырля налын огытыл. Кугыза ўшаным йомдарен огыл, кумалын, Юмын Ава тудын шинчажым почын. Юмогам мумо вереш Грузийын кугыжаже Георгий III ўдыржын (тидыже ончыкылык царица Тамара лийын) шочмо лўмеш черкым чонген. Варажым тиде черкыште Давид-Сослан ден царица Тамара венчаялтыныт. 18-ше курым мучаште черкым шалатеныт, но 19-ше курымышто тудым уэш нӧлтеныт.

Лач тиде черкыш орлыкан ава кок ий утла кечым кодыде коштын. Тудо иктым гына йодын: «Мо эргымлан пўралтын, тек мылам лиеш». Молан тыге йодын, шкежат умылтарен кертын огыл. Тыгай мут-влакым Юмо чонышкыжо пыштен. Пошкудо-влакат йодыштын огытыл. Кажне ава кузе мошта, туге кумалеш...

Рвезе госпитальыште помыжалтын. Онжым бинт дене пўтырымӧ. Пеленже илалшырак санитарке шоген:

– Помыжалтыч, Юмылан тау. Кум кече илаш-колаш кийышыч. Кокымшо гана шочынат, эргым. Пуля шўмет воктеч ик сантиметр кокла гыч каен. Профессорна пеш сай, тыйым вес тўня гыч лукто...

Тылзе эртымек, госпиталь гыч лекмеке, рвезылан отпускым пуэныт. Тудо мӧнгыжӧ аважым ужаш каен. Эр поезд дене толын шуын. Теве тудын ылыме пӧртшӧ. Кокымшо пачашыш эркин кўзен, ике омсажыже тўкалтен, но омсам нигӧ почын огыл. Эшеат чотрак пералтыме йўкеш пошкудо Валя кока лектын.

– Вай, вай, эргым толынагыс! – ӧндал кучен. Вара ешарен:

– Ават вучен ыш шукто. Ынде тылзат эртыш. Кажне кечын Дидубийский черкыш коштын. Тудо кечынат кузе тушеч тольо – вигак шўмжым кучен йӧрлӧ.

Валя кока колымо кечыжым ойлен. Рвезе умылен: лач тиде кечын тудо сар пасушто сусырген.

– Теве тыге, – ойжым кошартыш илалше пӧрӱен. – Тиддеч вара мыйын кок Шочмо кечем уло. Авамлан кӧра.

Лидия АЛПАЕВА келыштарен.
Православие.ru сайт гыч.

Православный календарьым шергалмек, **Озан** кундемьште орландарен пуштво кум мученикым апрельште пагален шарныме нерген пален налына.

Тиде кунам лиймым рашемдаш төчен, ме эн ончыч **святой орланыше Авраамий** нерген шарналтышаш улына. Тудо 12-шо курым мучаште – 13-шо курым тўналтыште Кама ден Юл эгер ушнымаште верланыше Волжский Булгарийын рўдö олаштыже илен. Кызыт тиде Озан ола деч кечывалвелне улшо Болгар ола. Авраамий шкеже поян да лўмлö купеч улмаш, но нужна ден тулык-влакым пеш чаманен. Полшымыжлан көра тудымат калык чот пагален.

Руш олашашке ужалкалаш коштымж годым тудо православный вера нерген пален налын да Авраамий лўм дене тынеш пурен. Ончычсо лўмжö аралалт кодын огыл. Мусульман вера гыч христиан вераш куснымыжлан, православный ўшанымаште пенгыдын шогымыжлан тудым 1229 ий 14 апрельште Юл серыш казнитлаш луктыныт да таве воктене ончыч кид-йолжым, вара вуйжым руалыныт. Шке тукым калыкше тудым тыге орландарен пуштын, а капшым Муром ола гыч толшо купеч-шамыч христиан шўгареш тоеныт. Шўгарже воктене öрыктарыше чудо-влак лияш тўналыныт, тидын нерген шомак мўндыр кундемлашке вашке шарлен.

1230 ийыште болгар-влак Владимир олан князьше Георгий деке посол-шамычым колтеныт. Тиддеч ончыч нуно икте-весе дене куд ий кредалыныт улмаш. Тынысын илаш кутырен келшымеке, князь Авраамийын капшым Владимир олаш кондаш кўштен. Мученикын капше воктене у верыштат шуко чудо лийын, сандене святойым эше «Владимирысе чудотворец» маныт.

Православный черке Болгарысе святой орланыше Авраамийым идалык мучко икмыняр гана шарна: мощыжым Владимир олаш нангайыме кечым – мартыште; орланен колымо кечыжым – апрельште; мощыжым 1711 ийыште Владимир оласе Княгинин монастырьын Успенский храмышкыже пыштыме кечым – Кугече деч варасе 4-ше рушарнян.

Кок **святой Стефан ден Петр** мусульман вера гыч христиан вераш кусненыт, да тидлан көра

ЎШАНЫМАШЫШТ ПЕНГЫДЕ ЛИЙЫН

1552 ийыште нуным орландарен пуштыныт.

Утарыше Христос тыге туныктен: *«Капым пуштшо, но чоным пуштын кертдыме-влак деч ида лўд. Чонымат, капымат тамыкыште пытарен Кертше деч лўдса»* (Мф. 10, 28). Святой орланыше Стефан ден Петр нине шомакым шке ылышышт да колымашышт дене суленыт.

Святой мученик Стефан шочынжо татар лийын да Озан деч тораште огыл верланыше Арск олаште илен. 1552 ийыште Озаным налме деч ончыч тудо 30 ий наре йол корштымо дене орланен, коштын кертын огыл. Руш кугыжан войскаж дене кредалме да нунын сөген толмышт нерген уверым колмек, семынже тўрлым шонкален киен. «Тугеже руш калыклан мемнам сөгаш полшышо христиан Юмо чот вяян, да ала мыланемат паремаш полша» манын шонен. Христослан ўшанен, тынеш пураш сöрымö кечынже Стефан, чынжымак, паремын, ошкедаш тўналын. Öрын да куанен, тудо паремдыше Господь Иисус Христосым моктен.

Ты жапыште Моско гыч Свяжскыш протоиерей Тимофей толын, руш салтак-шамычлан митрополит Макарий деч серышым конден. Тидын нерген колмеке, Стефан Свяжскыш тынеш пураш каен. Верам вашталтыме шотышто тудын кумылжо пенгыде але уке манын, батюшка Тимофей сайын терген, чыла нергенат йодышт налын. Стефан шкеж дене лийше чудо нерген уэш-пачаш каласкален. *«Руш-шамычын ўшаныме Юмышт – чын Юмо, вет Тудын куатше полшымо дене нуно Озангын ончыч сөгаш лийдыме пенгыде пырдыжшыш шалатен кертныныт. Тыгай куатле Юмо мыланемат паремашым пуа манын ўшанышым да тынеш пураш шонен пыштышым, ты кечынак ошкедаш тўналым. Ынде сöрымем шукташ толынам»*, – ойлен тудо.

– *Ўшанымашетлан көра Господь Иисус Христос тыланет тазалыкым пуэн, Тудын порылыкшыш тый шкеат сайын шижынат. Курымашлык ылышым налнет гын, тыланет тынеш пураш нимогай чарак уке, но ончыкыжым православный ўшанымаш деч ит коран, пенгыде лий. Пылпомыш Кугыжанышыш христиан-влак шуко нелылык да ойго гоч шуыт, сандене чылажымат чыте, ны ласка мут, ны орландарымаш тыйым сөген ынышт керт*, – ойлен тудлан протоиерей Тимофей.

Стефан тунам пондашыж гыч икмыняр ўп пырчым шупшыл луктын, нуным тыгыдын кўрыштын да мардеж почеш колтен, шкеже тыге манын: *«Христос Юмын порылыкшылан да куатшылан чот ўшанем, сандене тыглай*

АПРЕЛЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

ПН		5	12	19	26
ВТ		6	13	20	27
СР		7	14	21	28
ЧТ	1	8	15	22	29
ПТ	2	9	16	23	30
СБ	3	10	17	24	
ВС	4	11	18	25	

- дни особого поминовения усопших
 - сплошные седмицы
 - постные дни
 - разрешение на пищу без растительного масла
 - разрешение на рыбу
 - разреш. на растит. масло
 - разрешение на вино
 - разрешение на икру рыбы
 - полное воздерж. от пищи

3 – Преподобный Серафим Вырицкийын кечыже.

7 – Юмын Авалан Поро пұрымашан Уверым пуымо

(Благовещений) кече.

8 – Архангел Гавриилын погынжо.

10 – Колышо-влакым уштымаш.

15 – Кугу канон лудмо кече.

17 – Юмын Авам Моктымаш.

Акафист лудмо шуматкече.

18 – Египетысе преподобная

Мариян кечыже. Москван да уло Российын патриархше святитель Иовын кечыже.

24 – Лазарьым ылыжтен кынелтымым шарнымаш.

25 – Иерусалим олаш Господь Иисус Христосын Чапландаралт

пурымыжо.

26-1 май – Иисус Христосын орлыкым чытымыж нерген шарныме арня.

29 – Кугу Изарня. Господьын кас кочкышым ышташ шолып погымыжым шарныме да Святой Причастийыш ушнымо кече.

30 – Кугу Кугарня. Господь Иисус Христосын утарыше Святой Орланымашыжым шарнен, пұтым пенгыдын кучымо кече. Преподобный Зосима Соловецкийын кечыже.

орландарымашым веле огыл, а пондашысе үнем семын капем кұрышташ тўнгалыт гынат, чыла чытем, Господь Иисус Христос деч ом шөрлө».

Татар пөръенгын тыгай ўшанымашыжым ужын, Тимофей ача тудым Стефан лўм дене тынеш пуртен, а ончычсо лўмжө шарналт кодын огыл. Мөнгыжө пөртылмеке, ешыже да родо-тукымжо тудым шке мусульман верашкышт уэш пөртылташ төченыт. Сөрваленыт, лўдыктылыныт гынат, Стефан пенгыдын шоген, шке шонымыжым лўдде ойлен. Тунам пошкудыжо-шамыч тудын ўмба кержалтыныт, капшым падырашын руэныт да ола йыр кышкеныт, пөртышым толеныт. Тынеш пуримо годсо шижмашыже да сөрымыжө шукталтын. Тиде 1552 ий 6 апрельыште лийын. Тойымо верже нерген нигуштат ок ойлалт.

Озангым сөген налмеке, Иоанн Грозный кугыжа тышке хан Шах-Алим вуйлаташ шогалтен. Тудын илыме сурт оралтыштыже шуко руш бояр илен. Ончыкылык **святой мученик Петр**, тунам тыглай татар пөръен, ача-аважлан каласыде, нунын деке паша ышташ толын. Руш-шамычын койыш-шоктышыштым, ўшанымашыштым ужын, Христос веран чынжым пален да Петр лўм дене тынеш пурен.

Иоанн Грозный кугыжан войскаже Москош пөртылмеке, Озангысе татар-шамыч Шах-Али ваштареш пуламырымтарватеныт, санденетудлан Свяжскыш шылаш логалын. Озангыште тунам шуко руш сарзым, торговой-шамычым пуштыныт, арестоватленыт. Нунын коклаште улшо Петрым паленыт да мөнгыжө колтеныт. Тудын кушто лиймыжым палыдыме да колышылан шотлышо ача-аваже чот йывыртеныт, эргыштым ончычсо лўмжө дене шыматыныт. Нунын йөратымашышт кумылжым тодылын гынат, Петр нунылан тынеш пурымыжо да христианин улмыж нерген каласен:

– Ачай, авай, родо-тукумем! Тынеш пуримо лўмем – Петр. Мыланем Троицыште моктымо Кумылло Юмо шерге. Теат Ачалан, Эргылан, Святой Шўлышлан ўшанеда гын, мыланем лишыл лийыда.

Тыгай ойым колмеке, родо-тукымжо

чот өрын. Нуно ончыч тудым христиан вера деч ласка шомак дене шөраш төченыт, вара лўдыктылаш да кыраш тўнгалыныт. Но святой Петр пенгыдылыкым ончыктен, эре иктымак ойлен: *«Мый христианин улам»*. Авраамий да Стефан семынак тудымат шке тукум калыкше орландарен да кырен пуштын. Святой мученик Петрым тойымо вереш Христос ылыж кынелме лўмеш черкым чоғеныт. Кызыт ты верыште Казанский Кремльын Тайницкий башныже шога.

Икмынар жап гыч Озангысе христиан-влак святой мученик Петр ден Стефаным пагален шарнаш тўнгалыныт. Нуным черке ик кечын, 6 апрельыште, пагален шарна.

Озангын митрополитше Ермоген (Российын ончыкылык патриархше) 1592 ийыште Патриарх Иовлан серышым колтен, Озангым налме годым колышо салтак-влакым шарныме лўмеш службо уке манын, өпкелен возен. Христослан ўшанымашт верч орландарен пуштмо Иоанн, Стефан ден Петр нергенат ушештарен (Иоаннже пленыш логалше угарман руш лийын, тудым ончычрак, 1529 ийыште, орландарен пуштыныт улмаш). Нунын лўмыштым Православный Синодикыш пурташ йодын. Патриарх Иов йодмыжым шуктен: Озангым налме годым колышо православный воин-влакым Юмын Аван Леведмыж деч ончыч толшо шуматкечын шарнаш, а мученик-влакын лўмыштым Православий Арнян лудаш кўштен.

1552-1553 ийлаште тыгак орландарен пуштмо Борис (Салтыков), Иаков (Евстафьев), Феодор (Чуркин), Сильван (Васильев), Феодор (Баклановский), Василий (Константинов), Феодор (Константинов), Димитрий (Константинов), Михаил (Кузьминский), Иоанн (Федоров) ден Василийын лўмышт гына аралалт кодыныт, нунын илышышт нерген пале огыл. Озангысе чыла святойым эше 4/17 октябрьыште пагален шарнат.

ЮМО, ПОЛШО

- Юмо, полшо Кугу пўтым
- Чын илен лекташ.
- Чоным, көргым осал дечын
- Полшо эрыкташ.
- Юмо, йодам Кугу пўтын
- Чытышым муаш.
- Туныкто Тый мыйым кечын
- Чылам йораташ.
- Юмо, сөрвалем мый Тыйым
- Языкем колташ,
- Пуэн шого Тые йоным
- Тудым касараш.
- Юмо, полшо Кугу пўтым
- Чын илен лекташ.
- Тыйын ылыж кынешметым
- Яндар чон ден вашляш.

Лидия Алпаева.

Юлсер кундем.

ЧОЛГАЛЫКЫМ ТЕРГЕНЫТ

Районыштына йоча-влакым военно-патриотический шўлышеш шуараш манын, ятыр учреждений пашам пырля ышта, түрлө мероприятийым эртараш.

Господь Юмын Кончымо лўмеш черкын, йоча усталык рўдерын, Моркысо физический культур да спорт рўдерын пашаенышт «Зарничке» модышым эртареныт. Тушто районысо 13 школ гыч тунемше-влакын командышт тагасеныт.

Нунылан вийым, чолгалыкым, уш-акылым тергыман «Разведчик», «Сапёр», «Снайпер» да моло онгай лўман индеш станцийым эрташ кўлын. Купсола школын командыже (вуйлатыше – Ю.Н. Романов) 1-ше лийын, кокымшо да кумшо верым Морко посёлкысо 6-шо (вуйлатыше – А.Л. Пауткин) да 2-шо (вуйлатыше – В.В. Иванов) номеран школ-влак налыныт. Сенгыше-влак медаль, кубко дене палемдалтыныт. Кажне участниклан грамотым кучыктеныт.

Модмаш мучашлалтмеке, чылаштымат Господь Юмын Кончымо лўмеш черкын настоятельже протоиерей Леонтий саламлен.

Лариса КСЕНОФОНТОВА,
Морко рушарня школын педагогшо.

"ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК" МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ

Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12.

Журнал лекме жап - 1.04.2021 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийште погымо да верстатлыме, «Куранты» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Адресше: 429029, Татарстан, Казань, Сибирский тракт урем, 34, 14 корпус, 42-шо пөлем.

Редакцийын да издательын адресышт: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше пөлем.

Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тўг редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев, Д.В. Смирнов, А.Н. Таныгина, А.П. Чемякова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

**РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОGYЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!**